

Zaaknummer : 01022210
Ons Kenmerk : ODH477046
Datum : 27-02-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 31 januari 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Albertine Agnesstraat 4 tot en met 16 (even) en 61 tot en met 75 (oneven), Prins Bernhardstraat 1 tot en met 19 (oneven), Engelbrechtstraat 2 tot en met 38 (even) en Lodewijkstraat 1 tot en met 39 (oneven) te Dordrecht en is aangevraagd namens Stichting Woonbron. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 17 oktober 2022 tot en met 17 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting Woonbron;
- II. de voorschriften 1 tot en met 13 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 19 december 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 17 december 2025.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
  - het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
  - de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan Gewone Dwergvleermuis en Huismus in Nieuw Krispijn Te Dordrecht' van december 2021 en de aanvullende informatie van 19 december 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c de uit te voeren werkzaamheden;
  - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
  - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 en 6 van het rapport 'Activiteitenplan Gewone Dwergvleermuis en Huismus in Nieuw Krispijn Te Dordrecht' van december 2021 en de aanvullende stukken van 19 december 2022.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen;
  - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9
  - a) Vóór 1 maart 2023 dienen 22 huismusnestkasten van het type Vivara Pro NK MU 08 te worden gerealiseerd in de directe omgeving van het projectgebied, om te dienen als tijdelijke en -na afronding van de werkzaamheden- als permanente voorzieningen.
    - b) De tijdelijke voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kast op een zo kort mogelijk termijn hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus.
    - c) Tijdens de periodieke onderhoudscontrole van de woningen dienen de aangebrachte permanente voorzieningen meegenomen te worden en beoordeeld te worden op hun functionaliteit. Indien blijkt dat de voorziening niet meer functioneel is, dient er voor gezorgd te worden dat deze op een zo kort mogelijk termijn weer functioneel is. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus.
- 10 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot en 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als vijf opeenvolgende dagen van temperaturen onder de 0 graden Celcius). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige. Indien er nesten in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen beweging hebben verlaten.
- 11 Het ongeschikt maken van de huidige zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 oktober onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.

- 12 Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en huismus (vs.5). Na inachtneming van een gewenningstijd van drie maanden (waarbij alleen de maanden april-oktober meetellen) voor de gewone dwergvleermuis en drie maanden voor de huismus waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten.
- 13 Ten aanzien van de permanente voorzieningen, geldt dat het vogelschroot minimaal achter de derde rij dakpannen geplaatst dient te worden zodat de eerste drie rijen dakpannen toegankelijk zijn voor de huismus. De openingen dienen daarbij minimaal 50 centimeter van elkaar te liggen in het geval de nestingen zichtbaar zijn voor de huismus die in de naastliggende nestingang zit.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 31 januari 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Albertine Agnesstraat 4 tot en met 16 (even) en 61 tot en met 75 (oneven), Prins Bernhardstraat 1 tot en met 19 (oneven), Engelbrechtstraat 2 tot en met 38 (even) en Lodewijkstraat 1 tot en met 39 (oneven) te Dordrecht en is aangevraagd namens Stichting Woonbron. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 17 oktober 2022 tot en met 17 december 2027.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Rapport Onderzoek dakbedekkingsconstructie, Vebidak, projectnummer: V16.7038, 11 november 2016;
- Aanvullende onderzoeken in Nieuw-Krispijn te Dordrecht, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, kenmerk: W2016/P20-145, augustus 2021;
- Activiteitenplan Gewone dwergvleermuis en Huismus in Nieuw Krispijn te Dordrecht, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, kenmerk: P21-159, december 2021;
- Aanvullende informatie Albertine Agnesstraat 4, 3314LC te Dordrecht, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, 21 januari 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 21 oktober 2022 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 19 december 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Aanvullende informatie 01022210-ODH477011, Natuur-Wetenschappelijk Centrum, 19 december 2022;
- Asbestinventarisatie conform SC540, Search Ingenieursbureau, Projectnummer: 24.15.00573.2, 30 april 2015.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 21 februari 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Woonbron is voornemens om 99 woningen aan de Albertine Agnesstraat 4 tot en met 16 (even) en 61 tot en met 75 (oneven), Prins Bernhardstraat 1 tot en met 19 (oneven), Engelbrechtstraat 2 tot en met 38 (even) en Lodewijkstraat 1 tot en met 39 (oneven) te Dordrecht te renoveren. De daken worden opnieuw ingericht met nieuwe materialen. De renovatiewerkzaamheden starten half augustus 2023 en duren uiterlijk tot 31 december 2023.

Omdat de beoogde werkzaamheden tot uiterlijk eind 2023 zullen duren en rekening houdend met eventuele uitloop van de werkzaamheden, is ervoor gekozen de ontheffing te verlenen tot en met 31 december 2025.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 en 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd conform het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017 en 2021). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de

functies van het plangebied voor de huismus en de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. In de daken van de Lodewijkstraat 1, 6, 7, 13, 15, 19, de Albertine Agnesstraat 10 en 12 en de Prins Bernhardstraat 1 en 3 zijn in totaal elf huismusnesten aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de oostelijke gevel van de Lodewijkstraat 27 is één zomerverblijfplaats aanwezig, in de noordelijke gevel van de Prins Bernhardstraat 19 is tevens één zomerverblijfplaats aanwezig. Van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden zijn deze verblijfplaatsen tijdelijk niet beschikbaar en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus en gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan Gewone Dwergvleermuis en Huismus in Nieuw Krispijn Te Dordrecht' van december 2021 en de aanvullende informatie die is verkregen op 19 december 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en de minste kwetsbare periode van de huismus en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus en de gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan elf nesten van de huismus verloren. Vóór 1 maart 2023 worden 22 tijdelijke nestkasten van het type Vivara Pro NK MU 08 gerealiseerd in de directe omgeving van het projectgebied. In de permanente situatie blijven de voorgenoemde huismuskasten hangen. Ook wordt het renoveerde dak aangevuld met vogelschroot. Dit dient vanaf de derde panlat of dieper te worden gerealiseerd zodat de eerste drie rijen dakpannen toegankelijk zijn voor de huismus. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 14. Zowel de tijdelijke als permanente maatregelen dienen te worden gerealiseerd volgens het meest actuele Kennisdocument Huismus (BIJ12). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten het broedseizoen en buiten koude perioden worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Dit dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de eerste paar rijen van dakpannen. Indien er nesten in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen beweging hebben verlaten. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 11. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit de meest actuele versie van het Kennisdocument Huismus.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Dordrecht. Door de voorgenomen maatregelen en hetgeen opgenomen in de voorschriften is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren. Vóór 1 maart 2023 worden acht tijdelijke vleermuiskasten van het type Vivara Beaumaris Maxi gerealiseerd in de directe omgeving van het projectgebied. In de permanente situatie komen de oorspronkelijke verblijfplaatsen weer vrij omdat de renovatiewerkzaamheden alleen de daken omvat. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Begin augustus 2023 worden de zomerverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er gewone dwergvleermuis aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient te worden uitgevoerd met behulp van exclusion flaps. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 13. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Dordrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus en gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus en de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voor de huismus, en op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voor de gewone dwergvleermuis.

Er is gebleken dat de woningen asbestverdachte en asbesthoudende materialen bevatten. Volgens het rapport 'Asbestinventarisatie conform SC540' van 30 april 2015 bevatten de woningen een aantal bronnen van asbest van risicoklasse 2. Als deze niet op korte termijn worden verwijderd kan dit als gevolg hebben dat asbestdeeltjes vrijkomen. Er bestaat een wetenschappelijke samenhang tussen asbest en lichamelijke kwalen als longkanker. Bij de renovatiewerkzaamheden zullen deze asbesthoudende materialen worden verwijderd, waarmee de geplande werkzaamheden op langere termijn de veiligheid van de bewoners ten goede zullen komen.

Daarnaast is de staat van de huidige dakbedekking onderhevig aan achterstallig onderhoud. Volgens het rapport 'Rapport Onderzoek dakbedekkingsconstructie' van 11 november 2016 is de vervanging van het dak noodzakelijk vanwege de sterk verouderde staat van de dakpannen en pannelatten, en zijn de daken aan het eind van hun levensduur. Omdat dit lekkages en isolatieproblemen met zich meebrengt is het noodzakelijk dat de daken vervangen worden.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voor de huismus, en op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voor de gewone dwergvleermuis zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de ter plekke aangetroffen asbest in de woningen en de slechte staat van de betreffende daken. Middels dakrenovatiewerkzaamheden dient een betere leefomgeving voor de bewoners te worden gerealiseerd. Vanwege de slechte staat van de daken is ervoor gekozen om herstel te combineren met isolatie van het dak. Wanneer de isolatie niet plaats zou vinden zou het dak vooralsnog hersteld moeten worden om lekkage en ongemak voor de bewoners te voorkomen. Hierbij zouden de nestplaatsen van de huismus tevens verloren gaan. Vanwege de aard van de werkzaamheden is het onmogelijk om van binnenuit te renoveren. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door twee woningen per week te renoveren, wat de effecten op de huismus en gewone dwergvleermuis zo veel mogelijk beperkt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus en gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Dordrecht bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.